

Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти з предмета «Професійна етика»

Пояснювальна записка

Дана навчальна дисципліна є основою для формування ряду професійних компетентностей майбутніх фахівців робітничих професій, які виявляються у процесі спілкування з колегами, пасажирами та керівництвом у спільній професійній діяльності.

При оцінюванні навчальних досягнень з професійної етики враховується:

- рівень оволодіння знаннями про людину та моральні взаємини в суспільстві, основні моральні норми й цінності українського суспільства та людства, правила етикету, правила культури поведінки у ході професійної діяльності;

- рівень умінь керуватись у повсякденній та професійній поведінці моральними нормами та цінностями, виявляти дружелюбність, увічливість, повагу й чуйність до інших, толерантність і милосердя;

- рівень оволодіння практичними вміннями та навичками позитивного ставлення й мотивації до застосування у професійній діяльності моделей поведінки, орієнтованих на моральні цінності українського суспільства та людства в цілому.

Завдання для здобувачів освіти можуть бути різного типу:

1. Ситуаційні задачі;
2. Вправи на закріплення та перевірку знань вивченого матеріалу (наприклад, тестового характеру);
3. Контрольні та творчі роботи (есе);
4. Завдання на перевірку розуміння прочитаного;
5. Завдання, що вимагає відповідей на питання;
6. Тестові завдання з вибором однієї або кількох відповідей (Google Форми, платформи «На урок», «Всеосвіта»);
7. Творчі завдання (наприклад, створення презентації, буклета)
8. Завдання з написанням короткого конспекта;
9. Складання діалогів на професійну тематику;
10. Завдання на створення творчого проєкту.

Усім завданням виставляється термін здачі.

Усі види оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти здійснюються за критеріями, наведеними в таблиці.

Рівні навчальних досягнень	Бали	Критерії оцінювання навчальних досягнень
Початковий	1	Здобувач (здобувачка) називає одне-два етичних поняття, моральних чи етикетних норми
	2	Здобувач (здобувачка) називає кілька етичних понять теми, моральних і етикетних норм, правил поведінки; дає моральну оцінку конкретній професійній ситуації чи вчинку на рівні «добре»-«погано».
	3	Здобувач (здобувачка) двома-трьома простими реченнями пояснює зміст етичного поняття; наводить приклади окремих професійних фактів та явищ із моральної практики; дає власну оцінку окремих фактів та явищ моральної практики (на рівні «добре-погано») й пояснює її одним-двома реченнями.
Середній	4	Здобувач (здобувачка) репродуктивно відтворює (у вигляді 4-6 простих речень) частину матеріалу уроку; дає пояснення етичних понять і термінів уроку; наводить приклади морального та аморального в житті людей; оцінює прості моральні ситуації професійного спрямування та пояснює свою оцінку у відповідності до норм моралі; формулює правило поведінки у відповідності до норми моралі чи етикету
	5	Здобувач (здобувачка) відтворює основний зміст навчального матеріалу уроку, відповідаючи на запитання викладача; визначає окремі ознаки етичних понять; аналізує професійну ситуацію за запитаннями педагога, посібника; за допомогою викладача співвідносить конкретні професійні вчинки з відповідними нормами моралі й етикету та висловлює оцінне судження

	6	Здобувач (здобувачка) у цілому самостійно відтворює матеріал теми; характеризує подію, ситуацію, учинок з точки зору моральних критеріїв професійної поведінки; правильно вживає етичні поняття й пояснює їх на прикладах; висловлює просте оцінне судження про відповідність чи невідповідність поведінки моральним нормам
Достатній	7	Здобувач (здобувачка) у цілому послідовно, самостійно відтворює матеріал теми; може виявляти розуміння етичної професійної термінології; пояснює критерії оцінки певних учинків, подій, ситуацій, обґрунтовуючи власну думку прикладом
	8	Здобувач (здобувачка) самостійно опановує основний навчальний матеріал уроку; аналізує відповідні явища та ситуації, визначаючи ознаки моральної поведінки; моделює прості професійні ситуації морально етичного змісту та пропонує аргументовані шляхи їх розв'язання
	9	Здобувач (здобувачка) самостійно опрацьовує матеріал уроку за опорним конспектом, відеоуроком, презентацією; самостійно аналізує етичні феномени та робить власні нескладні висновки; обґрунтовує власні етичні судження й оцінки за допомогою власних аргументів та прикладів професійної практики; порівнює й узагальнює явища морально-духовного життя суспільства
Високий	10	Здобувач (здобувачка) оперує основним навчальним матеріалом, викладаючи його у відповідній формі; моделює морально-етичні ситуації професійного спрямування, пропонує шляхи їх розв'язання та пояснює їх; самостійно розв'язує ситуацію морального вибору та пояснює свій вибір, спираючись на етичні категорії; самостійно оцінює моральність явищ, подій, учинків; з незначною допомогою викладача працює з іншими джерелами інформації етичного змісту
	11	Здобувач (здобувачка) вільно викладає навчальний матеріал в усній та письмовій формі відповідно до завдання; самостійно здобуває нескладну інформацію етичного змісту з інших, крім запропонованих викладачем, джерел; пояснює зміст етичних понять і моральних норм, застосовує їх для аналізу нових ситуацій, зокрема з власного професійного життя; оцінює професійні ситуації, учинки людей і результати їх дій з позицій справедливості
	12	Здобувач (здобувачка) послідовно й логічно викладає навчальний матеріал, застосовуючи та пояснюючи етичні поняття й терміни; виявляє творчий підхід у розв'язанні ситуативних завдань, оперуючи набутими знаннями й вміннями; моделює ситуації морально етичного змісту, проявляючи толерантність; аргументовано оцінює власну поведінку та поведінку інших з позицій моральності

Поточний контроль здійснюється у вигляді опитування, тестування, розв'язування ситуаційних задач.

Критеріями оцінки є: *при усних відповідях:*

- повнота розкриття питання;
- логіка викладання, культура мови;
- емоційність та переконливість;
- використання основної та додаткової літератури;
- аналітичні міркування, вміння роботи порівняння, висновки.

при виконанні письмових завдань:

- повнота розкриття питання;
- цілісність, системність, логічна послідовність, вміння формулювати висновки;
- акуратність оформлення письмової роботи.

Критерії оцінювання відповіді на питання теоретичного характеру

Оцінка **високого рівня (10, 11, 12)** – виставляється, якщо здобувач (здобувачка) точно і повно, чітко і логічно відповіли на поставлені викладачем запитання, вільно володіють термінологією, наводять приклади з повсякденного життя та власної професійної практики, демонструють бачення практичного застосування вивченого матеріалу в професійній діяльності з різними категоріями населення, колегами і т.п.

Оцінка **достатнього рівня (7, 8, 9)** – виставляється у випадку, коли при відповіді здобувач (здобувачка) допустили деякі неточності чи залишилась нерозкритою частина запитання (до 15%) за умови, що принципові моменти запитань були розкриті правильно, незначні помилки усунуто самим здобувачем (здобувачкою), коли на них вказує викладач. Здобувач (здобувачка) наводить приклади з власної практики, частково демонструє бачення практичного застосування вивченого матеріалу в професійній діяльності з різними категоріями населення, колегами і т.п.

Оцінка **середнього рівня (4, 5, 6)** – виставляється за наявність у відповіді декількох суттєвих неточностей, нечіткість відповіді, коли 30-50% змісту поставленого питання залишається нерозкритою, допущено помилки і порушено логіку викладу, що вплинуло на результат та правильність висновків. Відповідь не аргументована прикладами. Здобувач (здобувачка) відчуває труднощі при встановленні зв'язку між питанням (питаннями) та його практичним застосуванням. На додаткові запитання викладача відповідає теж в межах 45-50%.

Оцінка **початкового рівня (1, 2, 3)** – виставляється, якщо здобувач (здобувачка) не засвоїв матеріал у межах програм навчальних дисциплін (менше 50%), не дає конкретної відповіді на питання педагога, не наводить прикладів, не здатний висвітлити поставлене питання. На додаткові та навідні запитання викладача часто не знає правильної відповіді. Не володіє базовими категоріями та основними теоретичними поняттями з предмету.

Критерії оцінювання розв'язання ситуаційних задач

Оцінка **високого рівня (10, 11, 12)** – здобувач (здобувачка) глибоко засвоїв теоретичний матеріал теми заняття, вміє пов'язати теорію з практикою, що дозволяє йому розв'язувати ситуаційні задачі підвищеної складності.

Оцінка **достатнього рівня (7, 8, 9)** – здобувач (здобувачка) твердо засвоїв теоретичний матеріал теми заняття, правильно застосовує теоретичні знання при розв'язуванні ситуаційних задач середньої важкості.

Оцінка **середнього рівня (4, 5, 6)** – здобувач (здобувачка) засвоїв тільки основний матеріал без деталей, розв'язує лише найлегші задачі, припускається неточностей, обирає недостатньо чіткі формулювання, порушує послідовність у викладі відповіді.

Оцінка **початкового рівня (1, 2, 3)** – здобувач (здобувачка) не знає значної частини теоретичного матеріалу теми заняття, припускається істотних помилок, не вирішує ситуаційну задачу.

Критерії оцінки реферату

10-12 балів – тема повністю розкрита, матеріал представлений логічно, з використанням класичної та сучасної літератури. За заданою проблемою підготовлено усний виступ на 5 хвилин з презентацією або ілюстраціями, адаптованими для сприйняття здобувачами освіти без використання конспекту. На останньому слайді презентації представлений перелік використаної літератури та інших джерел інформації.

7-9 балів – тема повністю розкрита, матеріал представлений логічно, з використанням класичної та сучасної літератури. За заданою проблемою підготовлено усний виступ на 5 хвилин з презентацією або ілюстраціями, адаптованими для сприйняття здобувачами освіти з незначним використанням конспекту. На останньому слайді презентації не представлений перелік використаної літератури та інших джерел інформації.

4-6 балів – тема розкрита, матеріал з обраної проблеми підібраний. Усний виступ по написаному тексту з незначними вставками вільної мови.

Презентація неповно ілюструє представлений матеріал, не підсилює сприйняття матеріалу. Відомості викладено недостатньо повно.

1-3 балів – тема розкрита недостатньо повно. Доповідь зроблено без ілюстрацій, використано єдине джерело літератури, виступ формальний. Матеріал повністю скопійовано з джерела літератури, без творчої обробки, реферат прочитано по написаному тексту без презентації.